کتاب «مطابقت صور ذهنی با خارج» منتشر شد

مهر: کتاب «مطابقت صور ذهنی با خارج، پژوهشی درباره رئالیسم معرفت‌شناختی و ارزش شناخت» نوشته عباس عارفی توسط سازمان انتشارات پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی منتشر شد. این کتاب که از آثار گروه معرفت‌شناسی پژوهشکده حکمت و دین‌پژوهی است، موضوع محوری آن، اثبات مطابقت صور ذهنی با خارج و دفاع از رئالیسم معرفتی است. نویسنده کتاب تلاش کرده با اثبات امکان معرفت، پاسخی به شبهات شکاکانه در این حوزه بدهد. اثر حاضر از این نظر حائز اهمیت است که به مهم‌ترین مباحث معرفت‌شناسی معاصر با رویکرد تطبیقی از منظر حکمت اسلامی می‌پردازد و ضمن رجوع به منابع متعدد و دست اول، از آرای برجسته‌ترین صاحب‌نظران معاصر ایران بهره می‌گیرد.
کتاب «مطابقت صور ذهنی با خارج، پژوهشی درباره رئالیسم، معرفت‌شناختی و ارزش شناخت» در ۷۲۳ صفحه و با قیمت ۱۱۰۰۰۰ ریال به بازار کتاب ارائه شده است.

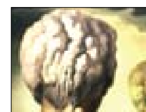

کتاب «یهودیت بررسی تاریخی» منتشر شد

مهر: کتاب «یهودیت بررسی تاریخی» نوشته ایزیدور اپستاین با ترجمه بهزاد سالکی برای بار دوم از سوی موسسه پژوهشی حکمت و فلسفه ایران منتشر شده است. نویسنده در این کتاب به تاریخ یهودیت به‌عنوان شیوه دینی می‌پردازد. او موضوعات خاستگاه‌ها، انتخاب اسرائیل، تورات، عهدشکنی اسرائیل، گسیختگی ملی و مذهبی، پادشاهی یهودی و ظهور و سقوط آن، انبیا، کاهنان و سرایندگان مزامیر را مورد بررسی قرار داده است. حکما، حکومت دینی یهودیه، دومین دولت عبری و مرکز قومی و روحانی یهود سایر موضوعاتی هستند که مورد توجه نویسنده دراین کتاب بوده است. شکل‌گیری تلمود، شعائر دینی، تحکیم یهودیت تلمود، فلسفه یهودی، عرفان یهودی، سهم علمای دینی قرون وسطی و جنبش‌های جدید در یهودیت دیگر عناوین این کتاب را تشکیل می‌دهند. کتاب با مهاجرت ابراهیم، بنیانگذار ملت یهود، از اورکلده آغاز می‌شود و با جست‌وجوی خاستگاه، رشد و گسترش دائم یهودیت- باورها و تعالیم اخلاقی و دینی آن، امیدها، آرزوها و ایده‌آل‌های آن - بررسی خود را ادامه می‌دهد.

دین | شهاب دهباشی

زندگی امام هشتم

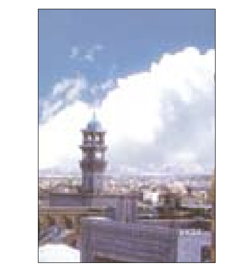

امام رضا(ع)
نویسنده:محمدرضاناجی
چاپ: اول ۱۳۸۷
انتشارات: دفتر پژوهش‌های فرهنگی

مهرورزی و پیوستگی ایرانیان به اهل‌بیت و خاندان پاک پیامبر(ص) به دوران آغاز اسلام بازمی‌گردد. سلمان، صحابی برجسته و ایرانی‌تبار پیامبر(ص)، چنان جایگاهی یافت که آن حضرت او را از تعلق به این یا آن قبیله رهاند و از اهل‌بیت خود شمرد. دیدار جمعی از دهقانان و کدخدایان ایرانی شهر انبار با امام علی(ع) در دوران کوتاه خلافت آن حضرت، دریچه‌ای از معرفت روی حق‌جویان گشود و مراقبت و نظارت دائمی آن امام بر کار فرمانروایان خویش در ولایت ایرانی موجب شد ایرانیان برهه‌ای هرچند اندک از عدالت‌محوری در حکومت اسلامی را تجربه کنند. امام رضا(ع) به منزله تنها امامی که مرقد مطهر او در ایران است، همچون دیگر ائمه ۱۲گانه همواره در قلب ایرانیان جای داشته و محبت او از آغاز ورودش به این سرزمین، در دل هر ایرانی، با هر گرایش مذهبی، آشیان کرده است. آشنایی با زندگانی امام رضا(ع) و شناخت دقیق و عمیق ابعاد شخصیت آن حضرت، این پیوند ناگسستنی را استوارتر و پاینده‌تر خواهد کرد. مهم‌ترین مساله در حیات سیاسی امام رضا(ع)، واگذاری ولایتعهدی از سوی مامون خلیفه عباسی به آن حضرت است که در طول حکومت خلفای خودکامه اموی و عباسی کاملا بی‌سابقه و همواره محل بحث و نظر بوده است. به‌گونه‌ای ...

خبر

یک میکروب‌شناس رئیس‌موزه ملی ایران

هفت سال پس از مرگ پی‌یر بوردیو

پی‌یر بوردیو جامعه‌شناسی خاص

گفت‌وگو با ناصر فکوهی استاد جامعه‌شناسی دانشگاه تهران

در میان چهره‌های روشنفکرانه و دانشگاهی فرانسه در قرن بیستم، پی‌یر بوردیو بدون‌شک بیشترین نفوذ فکری را دست‌کم در حوزه علوم اجتماعی داشته است و از این لحاظ شاید بتوان او را تنها با کلود لوی استراوس مقایسه کرد؛ البته با این تفاوت اساسی که نفوذ لوی استراوس در خارج از فرانسه بسیار محدودتر از بوردیو بوده است و پایه‌های اندیشه استراوسی یعنی نظریه ساختاری در علوم اجتماعی مدت‌ها است که قدرت خود را از دست داده است، در حالی که اکثر دست‌اندرکاران و اندیشمندان علوم اجتماعی امروز بر آن هستند که نظریه بوردیو آینده‌ای درخشان خواهد داشت و جریان‌های گسترده‌ای که از هم‌اکنون نیز در سراسر جهان با حرکت از مفاهیم بوردیویی، عرصه‌های بسیار متنوعی چون نقد ادبی، هنر، ورزش، سبک زندگی و... را موضوع مطالعه خود قرار داده‌اند، هنوز در ابتدای کار هستند. گستره و عمق آثار و حتی شمار بزرگ آنها (بیش از ۳۰ کتاب و ۴۰۰ مقاله و سخنرانی) به حدی است که سال‌ها زمان لازم خواهد بود تا دیدگاه جامع و گویایی از آنها به دست آمده و پیامدها و کاربردپذیری آنها به نحو مناسب و قابل قبولی در علوم اجتماعی و انسانی به ثمر برسند. از لحاظ ابعاد تاریخی اندیشه بوردیو و تاثیر کنونی و جریان‌هایی که در این حوزه به حرکت درآورده است شاید بوردیو را تنها با دو چهره بزرگ علوم اجتماعی در آغاز قرن بیستم یعنی ماکس وبر و امیل دورکیم بتوان مقایسه کرد که آن دو نیز تاثیرگذاری بسیار درازمدت و عمیقی بر این علوم در سراسر جهان داشتند. به مناسبت سالروز مرگ پی‌یر بوردیو به سراغ دکتر ناصر فکوهی استاد دانشکده علوم اجتماعی دانشگاه تهران رفتیم. در گفت‌وگوی پیش‌رو، دکتر فکوهی از جهان فکری بوردیو با ما سخن گفته است؛ از روش‌شناسی این اندیشمند قرن بیستمی گرفته تا تحلیل و بررسی مفاهیم اساسی اندیشه او.

علی بزرگیان

به‌عنوان نخستین پرسش، جامعه‌شناسی از منظر پی‌یر بوردیو چگونه علمی است؟ در سطحی بالاتر اصلا آیا چیزی به نام جامعه‌شناسی علم وجود دارد؟

اندیشه بوردیو در تداوم سنتی کنتی و سپس دورکیمی در جامعه‌شناسی قابل درک است، کنت «فیزیک اجتماعی» یعنی همان چیزی را که بعدها جامعه‌شناسی نامیده شد، همچون دورکیم در بالاترین رده‌های علمی قرار می‌داد، زیرا آن را پیچیده‌ترین علم‌ها می‌دانست؛ بوردیو نیز زمانی که به جوامع انسانی و روابط درونی و برونی آنها می‌نگرد و تلاش می‌کند این روابط را در همه ابعادش از جنبه‌های فناورانه آنها تا ابعاد دیوان‌سالارانه و... تا ابعاد اجتماعی‌شان را نیز درک کند، در همه این جنبه‌ها، چیزی را می‌بینند که به آن «امر اجتماعی» خطاب می‌کند. به عبارت دیگر و به گفته خود بوردیو «همه‌چیز اجتماعی است» از علم و هنر گرفته تا سلایق و عادات و باورهای ما؛ همه‌چیز در روندهای کم‌وبیش پیچیده و تودرتوی اجتماعی تولید و بازتولید ...

... بسیار بر مفهوم «تغییر» و لزوم درک آن تاکید داشتند، تلاش می‌کند تداوم و چگونگی اشکال «ثبات» را در این نظام به‌رغم تغییر شکل‌های ظاهری و سطحی نشان داده و سازوکارها و دلایل و پیامدهای این امر را در جوامع مدرن که به شدت محوریت و مشروعیت خود را بر پایه ایدئولوژی «تغییر» یا «تحرک اجتماعی» می‌یابند، تحلیل کند.

گفتید اندیشه بوردیو در تداوم سنت کنتی و دورکیمی است. آیا مکاتب دیگری نیز بوده‌اند که بر اندیشه بوردیو تاثیرگذار باشند؟

بوردیو بیش از هرچیز تحت‌تاثیر جامعه‌شناسی دورکیمی است. «امر اجتماعی» در تبیینی که وی از آن می‌کند، بسیار شبیه به «واقعیت اجتماعی» دورکیم و پس از آن «واقعیت اجتماعی تام» مارسل موس خواهرزاده دورکیم است که صرفا نظریه دورکیم را با رویکرد انسان‌شناسی ترکیب و از آن یک تالیف می‌سازد. بوردیو نه فقط مفهوم «عادت‌واره» را از دورکیم به امانت گرفته و البته بر آن یک مفهوم‌سازی عظیم کرده است، بلکه از لحاظ روش‌شناسی نیز دغدغه او آن است که به دلیل امانتداری ...

عمومی بوردیو دارد که باید آن را نیز نوعی ساختارگرایی به شمار آورد. نه همچون استراوس یک «ساختارگرایی انسان‌شناختی» بلکه یک ساختارگرایی مبتنی‌بر «امر اجتماعی» است. تفاوت عمده ساختارگرایی بوردیو با ساختارگرایی استراوسی را باید در نبود یا کم‌رنگ بودن مفهوم «تطبیق» در نزد بوردیو برخلاف استراوس دانست. روش اصلی استراوس برای دستیابی به ساختارهایی که تمایل دارد آنها را «جهانشمول» بداند، تطبیق و تاکید بر شباهت‌ها است. در حالی که روش بوردیو تاکید بر تفاوت‌ها و مرزها یا آن چیزی است که خود در کتاب معروفش «تمایز» می‌نامد. تفاوت‌یابی میان کنشگران اجتماعی، میان سازوکارها و کنش‌های اجتماعی و روابط مختلفی که در عین حال باید امر مهم تولید و بازتولید اجتماعی را بر اساس الگوهای از پیش‌تعیین شده، انجام دهد به ظاهر امری متناقض‌نما می‌آید که بوردیو تلاش می‌کند با نظریه عمومی خود آن را روشن کند.

همچون سرمایه که بوردیو آن را از کارل مارکس به عاریت می‌گیرد و بسط می‌دهد و در دستگاه فکری خویش جای می‌دهد، مفاهیم دیگری نیز بوده‌اند که بوردیو آنها را به شیوه دیگری بازمی‌نمایاند. پس با این توضیحات می‌توان نتیجه گرفت بوردیو دارای روش‌شناسی خاصی بوده است؟

دقیقا. این همان چیزی است که از ابتدا بر آن تاکید داشتم و این روش‌شناسی را می‌توان به صورت خلاصه در دو بعد دید؛ نخست در تلاشی که بوردیو برای آشتی دادن رویکرد ذهنی با رویکرد عینی در شناخت امر اجتماعی می‌کند. در این تلاش بوردیو، برخلاف شیوه رایج در زمان خودش سعی نمی‌کند یکسره مفهوم دورکیمی پوزیتویستی را به دور ریخته و صرفا به ذهنیت‌ها اهمیت بدهد. به عبارت دیگر راه اندیشمندانی چون استراوس و حتی کلیفورد گیرتز را پیش بگیرد یا راه فیلسوفانی چون دوستش میشل فوکو را که در برابر پوزیتویسم حاکم بر علوم انسانی به سراغ تاریخ و تبارشناسی می‌روند، بلکه سعی می‌کند، آنچه در روش دورکیمی قابل استفاده است ...

[...]

پذیرفته است، بدین معنا که بوردیو همچون مارکس می‌پذیرد که سرمایه نوعی از انباشت «ثروت» یا «امتیازات» است که به روابط هژمونیک دامن ...

که کنشگران اجتماعی، چه فردی و چه جمعی، چه حقیقی و چه حقوقی، از طریق فرآیندهای «تفاوت‌یابی» با یکدیگر ...

بوردیو مجموعه‌ای است که از یک سو شامل قابلیت‌ها و مهارت‌های درونی و انتسابی افراد یا گروه‌ها ...

شده است. نگاه کنید به موردی مثل مارسل موس که کمتر کسی درباره فعال بودن سیاسی او صحبت کرده یا سارتر و حتی خود مارکس که ...

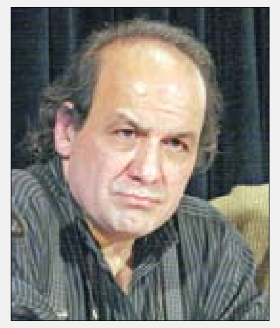

فکوهی: بوردیو، عموما از موضع‌گیری مستقیم بر له یا علیه روشنفکران خودداری کرده است ...

[...]

درباره بوردیو؛ کسی که به آکادمی عشق می‌ورزید

همراه با متفکران

مرکز جامعه‌شناسی اروپا

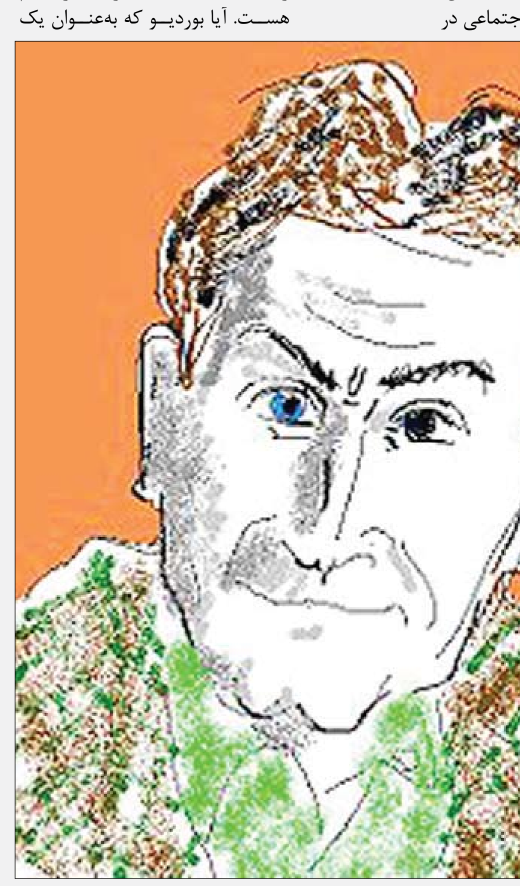

نوشتارها

شب بوردیو

[...]

نگاه راوی

وضعیت اسفناک بقایای کاخ شاه‌عباس در بهشهر مازندران!

پارسینه: در ۹ کیلومتری شرق بهشهر و در میان جنگل‌های انبوه، آثار و عمارات و راه‌هایی به چشم می‌خورد که مربوط به بقایای باغ تاریخی عباس‌آباد بهشهر در دوره شاه‌عباس صفوی است.

دسترسی به این بنا با جاده باریک آسفالته‌ای صورت می‌گیرد که در کیلومتر یک جاده بهشهر - گرگان از جاده اصلی منشعب می‌شود و پس از ۴ کیلومتر پیچیدن در دل جنگل سرانجام وارد این مجموعه می‌شود.

آثار به جا مانده از این مجموعه متشکل از محوطه‌سازی‌ها، صفه‌سازی‌ها، باغ‌ها، حمام، برج و باروها و جاده‌های سنگفرشی است که اعضای این مجموعه را به هم متصل می‌کند. این کاخ در زمان آبادی از مشهورترین باغ‌های صفوی بوده است که ابنیه مختلف آن با توجه به موقعیت استثنایی آن که از یک طرف به دریا و از طرف دیگر به جنگل دید دارد آن را به یک مجموعه بی‌نظیر بدل کرده است.

متاسفانه وضعیت خاص محیطی این مجموعه به‌علاوه بی‌توجهی که پس از دوران صفوی نسبت به آن صورت گرفته است، باعث تخریب بسیار این مجموعه شده و رویش درختان ...

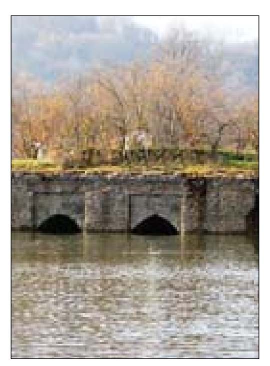

کاخ مادر شاه‌عباس صفوی

[...]